

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componentă:

Președinte – Toma Nadejda

Judecători - Cobzac Elena și Constantin Alerguș

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, în cauza penală privind-o pe

Levaga Elena XXXXX, născută la XXXXX, originară din or.XXXXX, domiciliată în r-nul XXXXXX, studii XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 19.01.2016 – 10.05.2017(prima instanță);
2. 05.06.2017 – 12.01.2018(instanța de apel);
3. 23.04.2018 – 30.05.2018(instanța de recurs ordinar).

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10 mai 2017, Levaga Elena a fost achitată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.320 alin.(1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

1.1. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că lui Levaga Elena de către organul de urmărire penală i se impută că acționând în mod intenționat, prevăzând urmările prejudiciabile, dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, contrar prevederilor art.16 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală, care prevede în mod expres că hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sânt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova, iar neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor,

altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi, precum și contrar prevederilor art.8 din Codul de executare, care prevede că cerințele executorului judecătoresc înaintate în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative sânt obligatorii pentru toate autoritățile publice, persoanele juridice, persoanele cu funcție de răspundere și persoanele fizice, contrar prevederilor art. 44 alin.(3) Cod de executare care prevede că debitorul este obligat să execute documentul executoriu, să declare în scris, pe propria răspundere, executorului judecătoresc, la solicitarea acestuia, toate veniturile, drepturile de creanță deținute și bunurile sale, inclusiv cele care se află în proprietate comună pe cote-părți, în devălmășie sau care sânt gajate, precum și locul aflării lor, iar nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea prevăzută de lege, cunoscând despre faptul că prin hotărârea Judecătoriai Căușeni din 29.09.2014 adoptată la cererea de chemare în judecată depusă de către Lagutin Alexandru către Levaga Elena privind încasarea datoriei s-a dispus încasarea de la ultima în beneficiul lui Lagutin Alexandru a datoriei în sumă de 7000 Euro, hotărâre ce a fost transmisă spre executare.

Ulterior, de către judecătorul Judecătoriai Buiucani mun.Chișinău, Ion Morozan, la 26.08.2015, Levaga Elena a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.318 din Codul contravențional, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 50u.c. decizia devenind irevocabilă la 24.09.2015”(f.d.35-36).

Acțiunile inculpatei Levaga Elena fiind încadrate de organul de urmărire penală în baza art.320 alin.(1) Cod penal - neexecutarea hotărârii instanței de judecată, adică eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

2. Nefiind de acord cu sentința, la 07 iunie 2016, procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Buiucani – Dan Solovei a contestat-o cu apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei conform ordinii stabilite pentru prima instanță cu adoptarea unei noi decizii prin care Levaga Elena să fie recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.320 alin.(1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii în temeiul art.90 Cod Penal pe un termen de probă de 2 ani.

În motivarea apelului s-a invocat că, instanța de judecată a pus la baza sentinței doar faptul că de la momentul sancționării inculpatei Levaga Elena în baza art.318 alin.(1) Cod contravențional de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău și până la sesizarea organului de urmărire penală a trecut o perioadă scurtă de timp și inculpata nu s-a eschivat din nou de la executarea titlului executoriu, alte motive pe care s-a întemeiat sentința instanței de judecată nu au fost indicat.

Mai mult ca atât, apelantul invocă că, concluzia instanței de judecată este una neîntemeiată din motiv că inculpata Levaga Elena, atât după aplicarea

sanctiunii contravenționale, cât și până la intentarea cauzei penale nu numai că nu a achitat nici măcar o parte din suma datorată, dar și se eschiva de a se prezenta la biroul executorului judecătoresc pentru a comunica modalitatea de executare a titlului executoriu.

Totodată, în cererea de apel se menționează că, în cadrul audierii inculpatei Levaga Elena, aceasta a declarat instanței de judecată că era indiferentă pe toată perioada de executare, nu manifesta interes pentru executarea hotărârii judecătorești din motiv că primordial pentru dânsa era să plece peste hotarele Republicii Moldova. Deci, după aplicarea sancțiunii contravenționale, Levaga Elena a avut posibilitatea reală de a achita, cel puțin eșalonat, suma indicată în hotărârea Judecătoriei Căușeni, însă, manifestând intenția directă, urmărind scopul eschivării de la executarea hotărârii menționate supra, a încercat să plece peste hotarele țării, fapt, care denotă direct intenția sa de a se eschiva de la restituirea datoriei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, a fost respins apelul declarat.

3.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că prima instanță, întemeiat a ajuns la concluzia cu privire la achitarea inculpatei de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.320 alin.(1)Cod penal, indicând, că urmărirea penală pe marginea cazului dat urma a fi pornită ulterior celei contravenționale și numai după fixarea unui nou termen de executare a documentului executoriu, ceea ce nu a avut loc, fapt recunoscut și prin declarațiile executorului judecătoresc Romaliischi Maxim prezentate în cadrul ședinței de judecată în primă instanță și în instanță de apel.

Așadar, instanța de apel a stabilit că, după 10 mai 2015- data rămânerii definitive a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 26 august 2015 prin care Levaga Elena a fost recunoscută vinovată și sancționată în baza art.318 alin.(1)Cod contravențional, acesteia nu i-a fost acordat un alt termen de executare a documentului executoriu nr.2p/o-946/14 din 29 septembrie 2014 emis de Judecătoria Căușeni, prin urmare, nu a fost demonstrată de organul de învinuire latura obiectivă, iar în consecință, din considerentul că vinovăția inculpatei Levaga Elena nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, lipsește latura obiectivă a infracțiunii în acțiunile inculpatei, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului.

4. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar în termen, a declarat procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, solicitând casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018 (pronunțată integral la 13 februarie 2018), în privința inculpatei Levaga Elena cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1)pct.6) Cod de procedură penală, pe motiv că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel- ceea ce se echivalează cu nerezolvarea fondului apelului;

-nu au fost supuse verificării probele prezentate în sprijinul învinuirii, nu s-a apreciat fiecare probă în parte în raport cu motivele procurorului expuse în apelul declarat;

- nu este de acord cu poziția instanței de fond și celei de apel privind soluția de achitare, or, vinovăția inculpatei de comiterea infracțiunii incriminate este demonstrată prin probele suficiente și concludente, administrate pe parcursul procesului penal. Aceste probe demonstrează că, atât după aplicarea sancțiunii contravenționale, cât și până la intentarea cauzei penale, Levaga Elena nu a achitat nici măcar o parte din suma datorată, dar și se eschivează de a la prezentare la biroul executorul judecătoresc pentru a comunica modalitatea de executare a titlului executoriu.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din textul recursului rezultă că autorul critică modul de apreciere a probelor, considerându-l necorespunzător circumstanțelor cauzei.

În acest sens, Colegiul penal reține prevederile art.101 alin.(2) și (3) din Codul de procedură penală, potrivit cărora instanța apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă prezentată de părți nu are o valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată.

Atât prima instanță, cât și cea de apel, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului, corect au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind acuzarea înaintată lui Levaga Elena și întemeiat au concluzionat asupra achitării acesteia de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.320 alin.(1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii și anume, *latura obiectivă de neexecutare a hotărârii și de eschivare de la executarea hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.*

Colegiul reține că instanța de apel, care a menținut soluția primei instanțe, a dat o apreciere justă declarațiilor inculpatei Levaga Elena, a martorilor Gheorghiu Igor și Maxim Romaliischi, cât și actelor cauzei enumerate la pct.7.3 al deciziei contestate, fiindcă aceste probe, analizate în ansamblu, nu au format convingerea instanței că vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.320 alin.(1) Cod penal ar fi dovedită.

Totodată, Colegiul penal statuează că critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse, Colegiul penal respinge argumentele recurentului în partea dată, ca fiind inadmisibile.

Sub aceste aspecte, Colegiul penal constată că argumentele invocate de recurent au fost pe deplin abordate la etapa judecării apelului, asupra argumentelor din apel, fiind expuse concluzii relevante în decizia atacată, care nu necesită o reiterare din motivul temeiniciei și plenitudinii lor.

Colegiul penal constată că temeiul pentru recurs invocat în cerere, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu și-a găsit confirmare, din motiv că este invocat nemijlocit întru susținerea criticii privind aprecierea probelor care, după cum s-a menționat anterior, este inadmisibilă la această etapă a procesului penal, totodată și reieșind din considerentul că constatările instanței de apel sunt susținute de o motivare corespunzătoare. În particular, Colegiul penal constată că recurentul nu a specificat în mod concret asupra căror motive pretinde că instanța de apel nu s-a expus, ceea ce justifică aprecierea critică a argumentului dat.

Deși partea acuzării invocă că instanțele nu au reținut faptul că neexecutarea sau eschivarea de la executarea hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale, va atrage răspundere penală potrivit art.320 Cod penal, Colegiul penal, reieșind din circumstanțele speței, atestă că inculpata, potrivit hotărârii Judecătorei Buiucani, mun.Chișinău din 26 august 2015, a fost sancționată în baza art.318 alin.(1) Cod contravențional, pentru faptul neexecutării hotărârii instanței de judecată în perioada de la 29.10.2014 până la 20.07.2015, hotărâre ce a devenit definitivă la data de 24.09.2015.

Potrivit învinuirii înaintate în prezenta cauză, inculpatei i se incriminează neexecutarea și eschivarea de la executarea ordonanței instanței de judecată din 29 septembrie 2014, după ce acesta a fost sancționată contravențional la 26 august 2015. Însă, din probele materiale prezentate de acuzare, după această sancționare contravențională, nu rezultă că executorul judecătoresc la care s-a aflat spre executate actul judecătoresc, a întreprins careva măsuri de asigurare,

reglementate de art.63, 67, 72-74 Cod de executare, în vederea executării acestuia, încât la expirarea acestui nou termen, persoana să poată fi din nou trasă la răspundere pentru neexecutarea intenționată sau eschivare de la executarea hotărârii care era obligată a o executa, astfel nu a fost probată pe perioada de la 24.09.2015 până la 17.11.2015, inacțiunea inculpatei de neexecutare sau eschivare de la executarea hotărârii instanței de judecată.

În acest context, Colegiul constată că instanța de apel corect a reținut prevederile art.86 și 87 din Hotărârea Curții Constituționale nr.13 din 11.06.2013 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art.320 Cod penal din 18.04.2002, în redacția Legii nr.173 din 09.07.2010, potrivit căreia s-a notat că, „după aplicarea primei sancțiuni contravenționale, autoritățile urmează să consemneze un nou termen pentru executarea obligației, astfel încât, la expirarea acestui nou termen, persoana să poată fi din nou trasă la răspundere. Analizând prevederile art. 318 din Codul contravențional și art. 320 din Codul penal, Curtea acceptă că ambele sancțiuni pot surveni pentru neexecutarea aceleiași hotărâri judecătorești”.

Totodată, Curtea Europeană a specificat că articolul 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană interzice sancționarea repetată a aceleiași persoane pentru același comportament și nu exclude sancționarea succesivă, întemeiată pe comportamente manifestate la diverse reprize, chiar dacă acestea prezintă în substanță un caracter similar sau identic (*decizia Smolickis s. Letonia și decizia Raninen vs. Finlanda, din 7 martie 1996*).

În lumina celor expuse, Curtea reține că sancționarea repetată pentru neexecutarea unei obligații legale nu este incompatibilă cu principiul *non bis in idem*, dacă se face distincție între cele două perioade de referință, prin specificarea clară a limitelor temporale respective. Din aceste considerente, după aplicarea primei sancțiuni, autoritățile urmează să consemneze un nou termen pentru executarea obligației, astfel încât, la expirarea acestui nou termen, persoana să poată fi din nou trasă la răspundere.

La fel, în probarea vinovăției inculpatei, partea acuzării face trimitere la declarațiile martorului Romaliischi Maxim, însă aceste declarații au fost apreciate de către instanța de apel în favoarea inculpatei deoarece martorul, a recunoscut că, urmărirea penală urma a fi pornită ulterior celei contravenționale împotriva lui Levaga Elena, numai după fixarea unui nou termen de executare a documentului executoriu, ceea ce nu a avut loc.

Astfel că, inculpata nu poate răspunde pentru omisiunile executorului, care nu a întreprins măsuri necesare și legale posibile pentru executarea ordonanței judecătorești privind încasarea sumei, de rând ce potrivit art.2 Cod de executare, executorul judecătoresc este obligat să asigure executarea silită a documentelor executorii.

De asemenea, instanța de recurs va reține în sensul celor invocate și dispozițiile art.8 și 66 Cod de procedură penală, precum și cele ale art.21 din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora orice cetățean beneficiază de

prezumția de nevinovăție, deschiderea unei proceduri judiciare penale - prin începerea urmăririi penale - nefiind posibilă decât în condițiile prevăzute de lege.

Pe lângă aceste reglementări din dreptul intern, instanța de recurs reține și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că, „principiul prezumției de nevinovăție reclamă, printre altele, că sarcina probei să revină acuzării și că dubiul să fie profitabil acuzatului. Acuzării îi revine obligația de a arăta învinuitului care sunt acuzațiile cărora le face obiectul și a oferi probe suficiente pentru a întemeia o declarație de vinovăție”.

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului.

În cauza supusă judecării, Colegiul penal constată că prezumția de nevinovăție nu a fost înlăturată în privința inculpatei Levaga Elena, deoarece partea acuzării nu a putut asigura și prezenta acele probe pe care și-a întemeiat învinuirea. Astfel că, soluția instanței de apel, care a considerat justă concluzia primei instanțe, în cazul dat este una corect apreciată.

În concluzie, instanța de recurs constată că, autorul recursului nu aduce careva argumente, care ar combate concluzia instanțelor de fond, dimpotrivă, argumentele invocate de procuror în cererea de recurs ordinar le repetă pe cele expuse anterior în apel, la care instanța de apel deja a dat un răspuns detaliat și motivat.

Hotărârea instanței de apel cuprinde fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Alte probleme de drept, care ar afecta hotărârea în cauză nu au fost invocate și nici nu se conțin în materialele cauzei.

Mai mult, motivele invocate în cererea de recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, circumstanțe ce condiționează concluzia, că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul declarat este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

6. În conformitate cu art.432 alin.(2)pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, în cauza penală privind-o pe **Levaga Elena XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 iunie 2018.

Președinte	(semnătura)	Toma Nadejda
Judecători	(semnătura)	Cobzac Elena
	(semnătura)	Alerguș Constantin